

Протокол	Четвърто заседание на КН на ПРР 2021-2027 г. 15 ноември 2023 г., Провеждане хибридно в гр. София, МРРБ
Предмет:	Четвърто заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.
	<u>Председател на КН на ПРР 2021-2027 г.:</u> Ангелина Тодорова-Бонева, МРРБ <u>Основни членове/резервни членове на КН на ПРР 2021-2027:</u> Ася Станкова, МРРБ Пламен Илиев, МРРБ Ивайло Стоянов, МРРБ Кети Карачолова, МРРБ Боряна Войчева-Ненкова, МРРБ Вида Влайкова, МРРБ Галина Иванова, МРРБ Джени Узунова, МРРБ Петя Агушева, МРРБ Николай Николов, МРРБ Зора Благоева, МЕУ Диана Трифонова, МИР Даниела Малхазян, МИР Светослав Илиев, МИИ Гергана Ракова, МТ Валентина Кирова, ОПОС Христо Стоев, МОСВ Цветелин Цветков, МВР Ива Петрова, МЕ Маргарита Борисома, МФ Стефка Сарафова -Захаријева, МФ Добринка Кръстева, МФ Пенка Нешева, МФ Донка Йорданова, МЗХ Боряна Воденичарова, МЗХ Мария Станевска, МОН Велимир Бенов, МОН Александър Стайнов, МК Живка Кръстева, ММС Ташка Габровска, МТСП Десислава Георгиева, МТСП Димитрина Николова, МТСП Милена Андреева, АМС Яна Маринова.петрова, МС Николай Нецов, МС Ирена Първанва, ОПДУ Илко Гетов, МЗ Тони Николова , АХУ Калин Каменов, НСОРБ

Силвия Георгиева, НСОРБ
Виктор Стойчев, РСР СЗР
Мария Петрова, РСР ЮЗР
Момчил Караиванов, РСР ЮЦР
Любомир Пейновски, КРИБ
Атанас Темелков, ССИ
Стефан Василев, АИКБ
Мариана Танчева, БТПП
Силвия Тодорова, БСК
Диана.Алексиева, КНСБ
Димитър Черкезов, ФМФИБ
Йордан Йорданов, КТ“Подкрепа“
Дима Стоянова, Сдружение за социална подкрепа и развитие и бизнес реализация на личността Диона“
Илияна Филипова, АРИР –Враца
Тодор Тодоров, ЕС „За земята“
Тошко Барзилов, ДАБДП
Цанко Шандров, Фондация „Регионални инициативи“
Цвета Наньова, БАКЕП

Наблюдатели с право на съвещателен глас:

Катя Дойчевска, ИА ОСЕС, МФ
Владислав Иванов, ИАОСЕС, МФ
Румяна Димитрова МФ, НФ
Даниел Миланов, МФ, НФ
Вероника Господинова, МВР
Сорина Канеа, ЕК
Жолт Шоколай, ЕК
Лиляна Марчева
Катя Митовска
Габриела Цекова

Представители на ГД СППРР:

Вержиния Милева, МРРБ
Нколина Иванова, МРРБ
Живка Георгиева, МРРБ
Тереза Йотова, МРРБ
Ваня Вълкова, МРРБ
Татяна Ангелчева, МРРБ
Людмила Стойкова, МРРБ
Моника Стоянова, МРРБ
Яна Илиева, МРРБ
Саид Хамаме, МРРБ

Секретариат на КН на ПРР 2021-2027:

Димчо Димов, МРРБ
Петя Стефанова-Димова, МРРБ
Тонка Иванова, МРРБ
Йоанна Казакова, МРРБ
Елица Чолакова, МРРБ

Въведение:

Четвъртото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (КН на ПРР 2021-2027 г.) беше проведено в хибриден формат в зала Пресцентър „С“ в МРРБ. В заседанието взеха участие членове на КН на ПРР 2021-2027 г., в т.ч. представители на министерства, агенции, държавни ведомства, сдружение на общините, Регионални съвети за развитие (РСР) и социално-икономически партньори, представители на Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ (ГД СППРР) към МРРБ – Управляващ орган на ПРР 2021-2027 г. и ОПРР 2014-2020 г. (УО на ПРР/ОПРР), Секретариат на КН на ПРР 2021-2027 г. и представители на ГД „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия (ЕК).

Он-лайн откриване на заседанието и приветствие към членовете от г-жа Ангелина Тодорова-Бонева - заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и Ръководител на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020 г. и ПРР 2021-2027 г. (РУО), г-жа Анес Монфре, началник на отдел „България, Унгария и Словения“ от Главна дирекция „Регионална и селищна политика“ в ЕК, г-н Жолт Шоколай, заместник-началник на отдел „България, Унгария и Словения“ от Главна дирекция „Регионална и селищна политика“ в ЕК. Г-жа Ангелина Тодорова-Бонева приветства и благодари на членовете за участието във четвъртото заседание на КН на ПРР 2021-2027 г. Г-жа Бонева изрази задоволство от съвместната работа на УО на ПРР 2021-2027 г. с настоящия екип на ЕК, като отбеляза, че те са сигурен партньор в провежданите срещи през последните месеци, във връзка с приключването на програмен период 2014-2020 г. и започването на новият период 2021-2027, през който се очаква в началото на следващата година да стартира приемът на конкретни проекти. Зам.-министър Бонева подчерта, че европрограмата е от изключително значение за инвестициите за развитие на населените места в страната и подкрепата на местните власти и общности. Тя обяви, че целият екип на УО на ПРР 2021-2027 г. разчита на подкрепата на ЕК и благодари за проявената ангажираност.

Зам.-министър Бонева даде думата за въстъпителни слова на г-жа Анес Монфрет от ЕК. Представителят на ЕК приветства присъстващите и благодари за участието им във четвъртото заседание на КН на ПРР, на което може да се обсъди и изпълнението на ОПРР 2014-2020. В обръщението си към участниците, г-жа Монфрет припомни, че е необходимо да се работи така, че да не бъде допусната загуба на нито едно евро публични средства.

Г-жа Станкова, която председателстваше заседанието уведоми присъстващите, че има необходимия кворум и заседанието може да започне. Тя благодари на ръководителя на УО на ОПРР за приветствените думи и уведоми, че г-жа Бонева няма да има възможност да присъства на заседанието поради важен международен ангажимент.

Г-жа Станкова благодари и представителите от ГД „Регионална и селищна политика“ за въстъпителните думи и отбеляза, че с тях са в ежедневен експертен диалог и отношенията им са диалогични и професионални.

Приемане на дневния ред на Четвърто заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Заседанието продължи с одобряване на предложения дневен ред на КН на ПРР 2021-2027 г., като нямаше гласували „против“ и „въздържал се“.

Решение 1: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. приема Дневен ред на 4-то заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Приемане на протокола от Третото заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

След това се премина и към гласуване на изпратения до КН протокол от 3-то заседание, при което също нямаше „против“ и „въздържал се“.

Решение 2: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. прие протокола от 3-то заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Представяне на информация относно актуалното състояние на ОПРР 2014-2020 г.

Г-жа Ася Станкова премина към следващата точка от дневния ред и даде думата на г-н Пламен Илиев, началник на отдел „Мониторинг“, за представяне на презентацията относно актуалното състояние на ОПРР 2014-2020 г.

Г-н Илиев запозна присъстващите с етапа, на който се намира изпълнението на програмата, мерките, които са предприети за гарантиране максимално успешното приключване на Програмата и финализирането на всички договори в рамките на установените за това срокове. **Г-н Илиев** подчерта, че са договорени 99% от бюджета, разплатени са 82 % от договорения ресурс, сертифицираните средства са 67% от бюджета. Г-н Илиев информира членовете на КН, че очакваното изпълнение за сертифицираните разходи при приключване на програмата е 3,14 млрд. лв. или 99% от бюджета на програмата. Приключили са 600 бр. договори на стойност 1,535 млрд. лв. (48,8 %), а в процес на изпълнение са 207 договора. Г-н Илиев обърна внимание, че почти всички заложили индикатори са постигнати с изключение на три от тях – в рамките на ПО1 – културна инфраструктура – 40,4 %, ПО3 „Регионална образователна инфраструктура“ – капацитет на подпомогната инфраструктура, предназначена за грижи за деца или образование – 76,6 %, ПО7 – реконструирана или модернизирана пътна мрежа на територията на страната с бенефициент Агенция „Пътна инфраструктура“.

Г-н Илиев, поясни, че най-голям брой рискови проекти към момента са идентифицирани в рамките на ПО 1, но изброи и няколко от ключовите действия на УО на ОПРР за минимизиране на риска от загуба на средства – разработен е метод за дву-етапно отчитане на изпълнението на рискови проекти и проекти с обща стойност на ДБФП над 1 млн. евро, който дава възможност за

*Сключване на допълнително споразумение към ДБФП;

*Подаване на искане за окончателно плащане до 15.01.2023 г.

*Допълнителен окончателен технически отчет най-късно до 31.07.2024 г.

*Обявяване на проекта за „неактивен“ или за налагане на финансови корекции;

Г-н Илиев спомена и важните дати за отчитане на ДБФП по ОПРР 2014-2020

*31 декември 2023 г. – допустимост на разходите, извършени от бенефициенти;

*15 януари 2024 г. подаване на искане за окончателно плащане при дву-етапно отчитане;

*31 май 2024г. – приключване на процеса по верификация от УО на всички искания за плащане;

*25 януари 2025 г. представяне финален Окончателен доклад за изпълнението на програмата на СО и ОО;

*15 февруари 2025 г. представяне на Окончателния доклад за изпълнение на програмата на ЕК.

Г-жа Станкова благодари на г-н Илиев за представената информация и даде думата на членовете на КН за въпроси и коментари по изнесената презентация.

Представяне на основните моменти в предложенията за промени в ОПРР 2014-2020 г.

Г-жа Станкова обобщи представената информация, етапите, рисковете и мерките и премина към следващата точка от дневния ред като даде думата на Ивайло Стоянов, началник на отдел „Стратегическо планиране и програмиране“, ГД СППРР, за да представи текущото изменение на оперативната програма „Региони в растеж“ 2014-2020 – Версия 10.

Г-н Ивайло Стоянов запозна членовете на КН с основните промени в ОПРР 2014-2020 г., които УО предвижда, свързани със създаване на:

*две нови приоритетни оси ПО10 и ПО11 чрез прехвърляне на свободен ресурс за възстановяване на вече изплатени средства за компенсация на МСП за увеличените разходи за електрическа енергия:

ПО 10 „Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE (ЕФРР)“; с бюджет 54 505 779 евро;

ПО 11 „Подкрепа за МСП чрез инструмента REACT-EU SAFE“ с бюджет 34 359 715 евро;

* Промени в ПО 7 „Регионална пътна инфраструктура“:

- разширяване на обхвата на допустимост на дейностите и включване на пилотна инициатива за свързаност;

- разширяване обхвата на допустимите бенефициенти;
- прехвърляне на свободен ресурс към ПО7.

Г-жа Станкова благодари за изнесената презентация и даде думата на присъстващите за въпроси и коментари по направената презентация.

Г-жа Цвета Наньова поздрави УО за направеното до момента и попита дали е правен анализ на проекти, които се изпълняват 10 години, за които и след изтичането на този период се налага да се прави невъзможното за да се изпълнят, както и установени ли са причините за тази забава и има ли виновни за това? Тя подчерта, че основната цел е не просто търсене на виновни, а бенефициентите да бъдат по-отговорни и да не се допускат в бъдеще такива забави и даде пример с проекта на Министерство на здравеопазването – един толкова важен проект, чиято подготовка е започнала назад във времето и се движи с голяма забава. Тя отправи и препоръка относно необходимост от анализ и извличане на поуки, с цел избягването в бъдеще на такива ситуации.

Г-жа Станкова благодари за направения коментар, като изтъкна наличието на твърде много обективни фактори, които са довели до забава не само в изпълнението на ОПРР, а въобще в рамките на ЕС. Световната пандемия, избухването на война съвсем близо до границите на България, енергийната криза – все причини, които са възпрепятствали не само изпълнението на проекти, финансирани с европейски средства, но са довели до забава изпълнението на проекти от всякакво естество.

Г-жа Станкова информира, че причините са познати, анализирани са още в минали периоди. Ще бъдат преразгледани отново и ще бъдат предприети допълнителни мерки за минимизиране на риска.

Г-н Станкова даде думата на г-н Илиев за допълнителни разяснения по въпросите на г-жа Наньова.

Г-н Илиев отбеляза, че не би следвало да се вменява вина изцяло на бенефициентите, защото голяма част от тези проекти, които са рискови в момента, са сключени от последно обявените схеми за кандидатстване. Тези проекти са в забавено изпълнение поради по-късното им стартиране. Като мярка срещу забавата в изпълнението на проектите в договорите за БФП са заложили специфични клаузи за сроковете за обявяване на обществени поръчки за избор на изпълнители – до 3 месеца от стартиране на договора за БФП и до 1 година за сключване на договор с изпълнител. Като друга причина за забавянето той отбеляза световната икономическа криза и инфлационните процеси. Процесът по подготовка и приемане на Методика за индексване на цените на строителните материали е отнела около една година. При регулярните срещи с бенефициенти е констатирано, че на повечето места строителството е спряло поради изчакване приемането на Методиката. Този процес е оказал огромно влияние за генерирането на забава. Проектите с комбинирана подкрепа – БФП и финансов инструмент, поради сложността на дизайна за финансиране на една операция от два източника са се оказали рискови. Г-н Илиев отчете необходимост от по-голяма гъвкавост и напомни, че няколко пъти са изменяли клаузите за начина на плащане в договорите за БФП.

Г-н Илиев подчерта, че това са основните причини. На база предприетите от УО мерки и при мобилизация от страна на бенефициентите за изпълнение на ангажиментите, риска от загуба на средства е сведен до малко над 3 млн. лв., което от ресурс на Програмата над 3 млрд., представлява 0,1 % загуба на средства.

Изказване на г-н Жолт Шоколай – заместник-началник на отдел „България, Унгария и Словения“ от Главна дирекция „Регионална и селищна политика“ в ЕК.

Г-н Жолт Шоколай поздрави присъстващите и коментира, че УО се намира в труден период на едновременно изпълнение на две програми и при затваряне на едната е необходимо да се направи опит да се пренесат научените уроци в следващия период 2021-2027. В изказването си той наблегна на това, което УО е необходимо да направи - да провери съществува ли риск за проектите, да го намали и как да се подходи с проектите с висок риск. Попита УО как ще минимизира загубите от европейски средства и отбеляза, че рисков проект може да бъде заменен с друг, с цел ефективно използване на средствата. Г-н Шоколай коментира другата

мярка наддоговаряне, като посочи, че повечето договори са на края на изпълнението си и въпреки доброто изпълнение има забавяне. Г-н Шоколай се спря и на нуждата от подобряване на комуникацията, като даде пример с изследване на Европейски барометър, според което седем от десет запитани граждани в България не са чували за проектите. Г-н Шоколай препоръча за следващия период 2021-2027 да се подобри комуникацията по Програмата. В края на изказването си той коментира Фонда за справедлив преход. Отбеляза, че България е внесла в ЕК в края на септември официално изменение на ПРР и Териториалните планове за справедлив преход и благодари на г-жа Сорина Канеа и всички ангажирани, като подчерта, че при този невероятен комплекс от трудни преговори е направено необходимото, за да се избегне загубата на средства за трите засегнати области. Той изрази увереност, че планове ще бъдат одобрени от Комисията в края на ноември и пожела успех на участниците в Комитета.

Г-жа Станкова благодари на за коментарите, като заяви че посланието им е разбрано, прието и ще се работи в тази посока. Тя увери, че се поддържа активна комуникация с бенефициентите, в опит да бъде постигната максимално възможната реализация на проектите, заложените цели и индикатори.

Г-жа Ася Станкова даде думата на г-н Илиев за допълване коментарите на представителя на ЕК.

Г-н Илиев направи уточнение по отношение на 28-те рискови проекта, че за нито един от тях УО не е обследвал възможността за обявяване за нефазирани. Голяма част от тях към края на периода на допустимост на разходите няма да са с въведени обекти в експлоатация и изцяло функциониращи или ще им останат довършителни дейности за пълното приключване. В рамките на м. май, м. юни се очаква голяма част от тях да бъдат изцяло завършени и, че ще са единични проектите с опция обявяване за неактивни. По отношение на финансирането от страна на бенефициентите като собствен принос г-н Илиев отбеляза, че споделя мнението на ЕК. Именно затова изменението на договорите за БФП, които се предлагат на бенефициентите с рискови проекти включват много ясни клаузи, които определят ангажимента на бенефициента за довършване на инвестицията и какви биха били последствията при неприключване в рамките на заложените нови срокове - възможност за налагане на финансова корекция или възстановяване на всички вече платени средства като безвъзмездна помощ.

Г-жа Станкова даде думата за още въпроси и коментари по ОПРР 2014-2020 г. след което се пристъпи към следващата точка от дневния ред - представяне на информация за напредъка при изпълнението на ПРР 2021-2027.

Представяне на информация за напредъка при изпълнението на Програма "Развитие на регионите 2021-2027"

Презентацията относно напредъка в изпълнението на ПРР 2021-2027 изнесе Ивайло Стоянов – началник отдел „Стратегическо планиране и програмиране“.

Г-н Стоянов разясни, че за разлика от останалите оперативни програми, които до известна степен запазват своята структура, дейност и механизъм на изпълнение, новата програма е с по-различен дизайн, структура и начин на изпълнение от старата програма, която се финализира през настоящата година. Програмата е структурирана в 3 приоритетни оси:

Приоритет 1 ще бъде изпълняван чрез териториалните органи, които ще участват в процеса на одобряване на проектите. Именно поради това първата стъпка е да се структурират звената и комитетите за подбор в 10-те големи общини, които са в обхвата на приоритета за градско развитие. Към момента са сформирани всички звена за подбор в общинските администрации. Механизмът предвижда да се сформират и комитети за подбор, които наподобяват регионалните съвети за развитие. Те включват по-голям кръг от заинтересовани страни. Три от десетте общини имат вече такива комитети, останалите седем са в процес на сформироване и се очаква до няколко седмици да са готови. Въпреки че не е обявена още покана за кандидатстване с проектни идеи по ПО1, към момента е дадена възможност на заинтересовани страни и на самите общини от десетте големи общини да участват в инструмента ИТИ. Важно е да се отбележи за Приоритет 1, че има напредък по изпълнението на финансовите инструменти – през м. юли беше сключено финансово споразумение с Фонд мениджър на

финансовите инструменти в България за управление на средствата за финансови инструменти на стойност 462 млн. То е общо споразумение за двата приоритета – 1 и 2, като за ПО1 е 136,3млн.лв. и ПО2 – 325,7млн.лв.

Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“/Изпълнява се с инструмента Интегрирани териториални инвестиции, в който участват общо 6 програми/.Първата процедура за кандидатстване с концепции за ИТИ е отворена на 27 юни 2023 г., след консултации със заинтересовани страни. Получени са 165 концепции за ИТИ. Подадените концепции са за всички региони и всички програми. Няма регион или програма, която да не е включена в проектна идея или да не е включена в концепция за ИТИ. В момента тече процедурата по оценка на подадените концепции, която трябва да приключи края на тази или началото на следващата година. Подадените концепции се отличават с голямо разнообразие и по отношение на броя партньорите в тях и по отношение на програми, които обхващат.

Следва да се пристъпи към фаза 2 на инструмента ИТИ и всеки управляващ орган в зависимост от одобрените концепции ще обяви насоки за кандидатстване.

Останалата ½ от предвидения ресурс по тази ос е предвиден за обявяване на втора процедура за кандидатстване с концепции за ИТИ, което се предвижда за началото на 2024 г., веднага след като приключи оценката по първата.

Приоритет 3 „Техническа помощ по чл.37“.Тя е насочена към подобряване на капацитета на УО и всички заинтересовани страни и участници в изпълнението на програмата.

Г-жа Станкова благодари на г-н Стоянов и даде думата на присъстващите за въпроси и коментари.

Г-жа Ирена Първанова – РУО на ОПДУ постави въпрос свързан с ролята на областните информационни центрове по отношение на ИТИ, участието им на този етап на подаване на проекти и предстоящите им ангажименти в тази връзка.

Г-н Стоянов разясни, че служителите в Областните информационни центрове за целите на инструмента ИТИ са разделени в две звена: звено за медиация и звено за публични консултации.

Звената за медиация са участвали активно в процеса на кандидатстване с концепциите за ИТИ. Звената за публични консултации се предвижда да бъдат активни през м. декември, когато се очаква процеса по оценка на концепциите за ИТИ да стигне до приоритизация. Съгласно Закона за регионалното развитие и Правилника за неговото прилагане, концепциите достигнали до приоритизация трябва да бъдат подложени на обществено обсъждане по места. Ролята на тези звена ще бъде именно да организират провеждането на такива обществени обсъждания по места за представяне на концепциите, достигнали до етапа на приоритизация.

УО на ПРР е разработил Проект на процедурни правила за работата на звената за публични консултации, които са съгласувани с ОИЦ и ЦКЗ. Очаква се те да бъдат утвърдени и прилагани на следващ етап.

Г-н Калин Каменов, председател на РСР на СЗР, член на УС на НСОРБ и кмет на община Враца сподели две теми, които безпокоят кметовете на общини:

Той отбеляза, че по отношение на структурата на РСР на места има промени в състава, предвид проведените местни избори. Има такива съвети, където няма необходимия кворум за взимане на решения. Предстои да бъдат излъчени нови членове за включване в РСР, но това ще стане през м. януари 2024 г. Той изказа опасение, че това обстоятелство вероятно ще затрудни работата на регионалните съвети.

Втората тема засяга ИТИ концепциите и кратките срокове за тяхната подготовка, сътрудничеството между малки и големи партньори, което може да доведе до некачествени проектни предложения и съответно до неизпълнение на ИТИ-тата. Г-н Каменов постави въпроса относно възможността при недостатъчен брой и качествени концепции да се даде възможност за тяхното преразглеждане или преработка, за да не се случи така, че някои райони за развитие да останат с по-малък брой одобрени концепции, аналогично проекти, което ще доведе до забавено развитие на съответните места.

Г-жа Станкова отбеляза, че УО отчита факта, че ще има промени в съставите на РСР и евентуално произтичащо от това забавяне в оценката на концепциите. Обърна внимание, че темата за кратките срокове за концепциите за ИТИ е дискутирана през лятото на няколко срещи с НСОРБ, но при натрупаното закъснение в реализацията на Програмата, решението да не се удължава срока за концепциите е било правилно и целесъобразно.

Г-жа Станкова напомни, че след приключване етапа по оценка на първите подадени концепции за ИТИ ще бъде обявена нова покана. По този начин кандидатите, които на са били одобрени за финансиране, защото не са успели да подготвят в срок подходящи концепции, ще имат втора възможност.

Относно доработка на вече подадени концепции, тя подчерта, че при установена непълнота в представените документи, при допуснати пропуски в набора от изискуемите документи, се дава възможност на кандидатите да ги представят допълнително.

Г-н Шоколай от ЕК благодари за презентацията и посочи, че предизвикателството е голямо, от една страна е предходната програма, от друга е необходимо ускоряване изпълнението на новата. Той постави въпроса за причината за закъснението по Приоритет 1, като посъветва, ако е възможно да се ускори подготовката на критериите за подбор, за да се види напредък. Той посочи и необходимостта от диалог с бенефициентите.

Г-жа Сорина Канеа се включи с коментар относно втора фаза и подготовката на критериите за подбор. Тя наблегна на необходимостта от обявяване на втората фаза, при 50% от фонда и по най-бързия начин да бъде представен списък с приоритизирани проекти от Фаза 1. Тя напомни, че подготвените Указания следва да бъдат предоставени на Комисията за предварителен преглед, преди официалното им представяне. Г-жа Канеа коментира и необходимостта от консултации със заинтересованите страни относно времето необходимо за подготовка, административният капацитет, с който разполагат, реалното време, което е необходимо за превръщането на поректната идея в проект, създаването на добри партньорства с ясни отговорности, ясен проектен бюджет. Г-жа Канеа отбеляза, че общините имат на разположение възможност за ползване на техническа помощ в лицето на Джаспърс и при подготовката на проекти, и за тематични събития. Г-жа Канеа напомни на УО да не забравя, че в подготовката на Указанията е необходимо да бъдат въввлечени заинтересованите страни.

В допълнение към думите на г-жа Канеа, г-н Шоколай добави, че е необходимо да се ускори процеса, но да не се избързва да се прилага нещо, което няма да е ефективно. Той допълни, че времето, което следва да се планира, трябва да бъде добре балансирано.

В отговор на изразените коментари, г-жа Станкова заяви, че в УО ги приемат като добри идеи и съвети, как да се навакса, без да се прибързва. По отношение на първия приоритет от програма Развитие на регионите ангажимента, който би могъл да бъде поет и вътрешната организацията, която е създадена е Указанията да бъдат в завършен вид до края на годината и да бъдат коментирани с ЕК и с представителите на общините. По отношение на втория приоритет г-жа Станкова уведоми, че споделят мнението на г-жа Канеа, че едновременно с необходимостта от бързо обявяване на втората фаза, трябва да има сигурност относно резултатите от първата фаза и бдителност относно недопускането на грешки в резултат на прибързани решения. В тази връзка, тя информира, че всяка стъпка ще бъде съгласувана с ЕК и с потенциалните бенефициенти.

Г-н Стоянов направи уточнение относно приоритет 1, че одобрението на програмата през м. декември 2022 г. е заварило големите общини без териториални органи. Докато за ос 2 е било ясно, че териториалният орган е Регионалният съвет за развитие, в общините не е имало сформирани териториални органи. Затова и първите стъпки и усилията на УО са били насочени към тяхното сформиране. Той информира, че усилията са насочени към Указанията за кандидатстване, като ще се ползва опита, който е натрупан от ИТИ. Указанията за тях до голяма степен ще бъдат основа за подготовката и на указанията по Приоритет 1.

Г-н Стоянов, отбеляза, че е изключително важно след приключване на оценката на концепциите от първата фаза да се анализира какви концепции са в началото на одобрените

списъци, тъй като това на практика ще предопредели и указанията за кандидатстване за фаза 2 и критериите за подбор, както и като цяло работата на всички управляващи органи по фаза 2.

Представяне на текущото изменение на Програма Развитие на регионите 2021-2027, което е на етап обсъждане и преговори с ЕК

Г-жа Станкова даде думата на г-н Ивайло Стоянов за кратка презентация.

Г-н Стоянов уточни, че през м. септември на писмена процедура КН на ПРР е одобрил включването на два нови приоритета на програмата, съфинансирани от Фонда за справедлив преход и е дал мандат на УО да преговаря на национално и европейско ниво за одобряването на новата версия на Програмата. Той подчерта, че в момента действащата одобрена версия е с три приоритета финансирани от Европейски фонд за регионално развитие, а Версия 2, която е предложена за одобрение включва и два нови приоритета: Приоритет 4 - Справедлив преход и Приоритет 5 – Техническа помощ по чл. 36. Двата нови приоритета са на стойност почти 1,5 млрд. евро и са насочени към справяне с негативните последици от преминаването към ниско въглеродна икономика в трите въглищни региона – Стара Загора, Перник и Кюстендил. Приоритет 4 е насочен към три основни направления:

*Енергийни проекти;

*Социален стълб, в който са дейностите насочени към човешкия ресурс;

*Мерки насочени към икономиката, с фокус в/у диверсификация и адаптиране на предприятията към икономическия преход

Приоритет 5 е на стойност 4% от ресурса на Фонда за справедлив преход и е насочен към осигуряване на устойчивост на административния капацитет на УО, бенефициентите и др. партньори заинтересовани страни по ПРР. Новата версия на Програмата е била изпратена за одобрение в ЕК на 30 септември, заедно с първата официална версия на Териториалните планове за справедлив преход. На 30 октомври са върнати препоръки от ЕК по изпратените документи, по които се работи и предстои повторното изпращане на ревизираните документи на ЕК във възможно най-кратък срок. След одобряване на новата версия на програмата до края на тази година, в началото на следващата ще започне и реалното изпълнение на приоритетите.

Представяне на актуална информация за изпълнението на финансовите инструменти за градско и териториално развитие

Г-жа Станкова даде думата на г-н Димитър Черкезов да представи актуална информация за изпълнението на финансовите инструменти за градско и териториално развитие.

Г-н Черкезов подчерта, че финансовите инструменти са ключова част от изпълнението на оперативната програма и се изпълняват чрез три фонда за градско развитие:

Фонд за градско развитие (ФГР ЮГ) - финансирани 61 договора на ст-ст над 241 млн. лв

Фонд за градско развитие (ФГР СЕВЕР) – финансирани 47 договора на ст-ст над 210 млн. лв.

Фонд за градско развитие (ФГР СОФИЯ) - финансирани 17 договора на ст-ст над 88,5 млн. лв.

Г-н Черкезов представи следните по-важни данни относно изпълнението на финансовите инструменти:

*Сключените договори за финансиране са 125 бр., в т.ч. 65 приключили, за останалата част не е идентифициран риск. С изключение на два проекта за културна инфраструктура, които са с висока степен на риск, но на малка стойност.

*Разполагаемият ресурс от ОПРР по финансово споразумение е изцяло договорен.

*Разплатени са към крайните получатели 209, 5 млн. лв или 67%

*Изготвени са съвместно с УО Насоки за прилагане на механизъм за неприключилите в края на периода за допустимост проекти.

*Стартира реинвестирането на средствата в периода на допустимост по чл.44 от CPR

*В процес е на договаряне с УО реинвестиране на средствата след периода на допустимост по чл.45 от CPR

*Прогнозира се пълно разплащане на средствата по ОПРР до 31.12.2023 г.

*Предстои подписване на финансово споразумение и сключване на споразумения с финансовите посредниците за реинвестиране

Г-н Черкезов представи и кратка информация относно изпълнението на ФИ по ПРР 2021-2027:

*През м. юли е подписано Споразумение за финансиране с УО за 462 млн. лв. в т.ч 277,2 за заеми и гаранции и 184,2 за БФП.

*В момента се подготвя документация за обявяване на обществена поръчка за избор на финансови посредници за управление на ФГР по ПРР 2021-2027. Предстои обявяване на процедурата в началото на 2024 г., като се предвижда финансовите посредници да бъдат два - един за Северна България и един за Южна България

*Половината от предвидения финансов ресурс се предвижда да бъде насочен към Северна България

*Предвижда се комбинация на ФИ и БФП в единична операция в ПРР 2021-2027.

Г-жа Станкова благодари на г-н Черкезов за изчерпателната информация относно изпълнението на финансовите инструменти и даде думата на присъстващите за въпроси и коментари.

Думата беше дадена на г-н Момчил Караиванов от името на Южен централен район

Г-н Момчил Караиванов постави акцент върху два момента. Първият - насочването на 50 процента от ресурса за ФИ към Северна България. В тази връзка той отбеляза, че Община Смолян, която е в ЮЦР е предимно планински район и има не по-малка необходимост от по-насочена и специфична политика. Г-н Караиванов отправи молба през следващия период 2021-2027 не на регионален принцип, а при съответната обосновка, да се поставя фокус към такъв район като Смолянския, който е изцяло планински и има само един вид транспорт – автомобилен.

Вторият момент - изпълнението на новата програма и информацията изнесена в презентацията относно броя на сигналите за нередности - 2284 и размера на наложените корекции - 150 млн. лв. Г-н Караиванов сподели, че според него това е един индикатор, че или трябва да се опростят правилата или да се намери вариант за облекчено отчитане.

Г-жа Станкова благодари на г-н Караиванов за коментарите, като изтъкна, че точно това е целта на програмата - балансирано развитие на регионите. По отношение на финансовите корекции, които са коментирани многократно, тя подчерта, че правилата не би следвало да се опростяват, а да се спазват. Тя изтъкна важноста да се инвестира време и ресурс в обучение, както на УО, така и на бенефициентите.

Г-н Шоколай от ЕК благодари за презентацията, изнесена от г-н Черкезов. Относно изложено в нея, той коментира, че договореният на 100% ресурс е добре, но 33 % следва да бъдат разплатени до 31.12.2023 г. и Той се спря и на изключително важния за периода 2021-2027 г. въпрос за графика за избор на посредници и кога се очакват първите договори. Г-н Шоколай коментира структурирането на ФИ по ПРР във варианта фондове, действащи на територията на Северна и Южна България или алтернативата за структуриране на финансови инструменти със секторна насоченост, като се спря на въпроса за фокус на специфични териториални нужди на Северна България. Той подчерта, че това е добро решение, но поиска разяснение относно начина, по който финансовите посредници планират достигнат до потенциалните крайни получатели. Г-н Шоколай коментира и енергийната ефективност, и подчерта, че това е сектор на интервенция, където следва финансовите инструменти да са водещи и трябва да има повече социална грижа за лицата в енергийна бедност.

Г-н Черкезов от ФМФИБ подчерта че основен фокус на институцията са разплащанията по ОПРР и подготовката за ПРР, като оптимизма им е базиран на това, че повечето от проектите са във финална фаза. Г-н Черкезов припомни за разработената заедно с УО Методика относно незавършени към края на годината проекти, съгласно, която средствата за ФИ ще бъдат окончателно разплатени към крайните получатели преди края на периода за допустимост. Относно графика за избор на посредници за 2021-2027 г-н Черкезов посочи, че обявяването на

поръчката е планирано за началото на 2024 г. Предвид факта, че провеждането на поръчки за избор на финансови посредници отнема доста време, очакванията са да има подписани споразумения с избраните изпълнители в края на 2024 г. и първите финансирани проекти по новата програма да бъдат подписани в началото на 2025 г. Той подчерта и важноста да се финализира и споразумението за реинвестиране на възстановените средства по ОПРР 2014-2020 до края на тази година, за да може да се осигури действащ финансов инструмент през 2024 г.

По отношение на структурирането на ФИ по ПРР във варианта фондове, действащи на територията на Северна и Южна България или алтернативата за структуриране на финансови инструменти със секторна насоченост отбеляза, че това е бил един от основните въпроси, които са коментирани с потенциалните финансови посредници в рамките на пазарните консултации. Като цяло мнението е било за общ финансов инструмент, който действа на територията на една част от България и който има възможност да финансира проекти от всички допустими сектори на Програмата, най-вече поради факта, че това осигурява балансирано портфолио и възможности на финансовите посредници да реализират инвестиции в целия спектър, без да са ограничени секторно в по-тесен сегмент.

На въпроса за финансовите посредници по какъв начин ще достигнат до потенциалните крайни получатели той сподели, че се разчита да бъдат подбрани финансови посредници с доказана експертиза и опит най-вече в процеса на подготовка на проекти за градско и регионално развитие. Практиката показва, че този подход е работещ и доказателство за това е договорен ресурс от близо 540 млн.лв.

По отношение на енергийната ефективност г-н Черкезов изрази пълното си съгласие, че това е сектор на интервенция, където следва финансовите инструменти да са водещи. Допълни, че в подписаната с УО инвестиционната стратегия специално за сектора на енергийна ефективност на жилищни сгради е предвиден подход, така че да адресира ситуацията с енергийната бедност, включително е допусната възможност за лица, които са в ситуация на енергийна бедност или получават социални помощи от държавата да могат да финансират мерки за енергийна ефективност с до 100 % безвъзмездна помощ. Необходимото съотношение на подкрепата за БФП и финансови инструменти ще бъде на ниво на портфолио проекти за енергийна ефективност. Г-н Черкезов допълни, че е предвидено още едно облекчение - прилагане на нулева лихва по отношение на финансирането от програмата за лица в енергийна бедност и кредитно финансиране изцяло със средства от програмата, т.е. без допълнителен частен ресурс, така че да има минимална тежест за възстановяване на ресурса от тези лица.

Г-жа Станкова предложи да се пристъпи към следващата точка от дневния ред – представяне, обсъждане и гласуване решението за одобряване на Плана за оценка на Програма Развитие на регионите.

Представяне на Плана за оценка на Програма Развитие на регионите.

Г-н Саид Хамаме – началник отдел „Координация и оценка“, представи накратко Плана за оценка, който определя индикативния брой, времевият график, индикативния бюджет, организацията и последователността, както и основният фокус на оценките, които ще бъдат направени през програмния период.

Г-жа Станкова информира присъстващите, че Плана за оценка е изпратен за неформално съгласуване към службите на ЕК. Разгледан е от тях и са предоставени коментари, които са в процес на отразяване. След процедурата по приемането му от КН, ще бъде одобрен от РУО и в рамките на следващата година възложени за изпълнение предвидените оценки по Закона за обществените поръчки.

Г-жа Станкова прикани присъстващите за коментари и гласуване. Планът за оценка беше приет с единодушно мнозинство.

Г-жа Станкова предложи да се пристъпи към следващата точка от дневния ред – Годишния план за дейностите по информация и комуникация за 2023 г. по ПРР 21-27

Годишен план за дейностите по информация и комуникация за 2023 г.

Г-н Хамаме изнесе кратка презентация, в която представи изпълнени основни дейности до момента -актуализиран и стартиран нов сайт на ПРР 2021-2027; проведена информационна кампания за стартиране изпълнението на ПРР 2021-2027; проведена информационна кампания за представяне на ФСП и ТПСР в Перник, Кюстендил и Стара Загора; проведена информационна кампания за подкрепа на проектите по ОПРР; подготвени и проведени 3 обществени поръчки за осигуряване на публичност и прозрачност на ОПРР/ПРР; разработени два годишни плана – за 2023 и 2024 г; нова стажантска програма; публикувани новини, информации и съобщения; предстои разработването на нюзлетър.

Г-н Шоколай от ЕК направи няколко коментара. Той поясни, че няма много възможности за организиране на закриващо събитие, което е много важно за разпространение на резултатите и отправи съвет към УО в бъдеще да се представят новите възможности, както и постигнатите резултати, като акцентира на предоставянето на специфична информация и определяне на целеви групи за въздействие.– при определяне на целеви групи, Той отбеляза, че в същото време местните вестници публикуват за по-традиционно настроената част от населението. Г-н Шоколай препоръча в бъдещите комуникационни планове да бъде заложен бюджет за изпълнение на предвидените дейности. д

Г-жа Станкова уведоми присъстващите, че следва да се пристъпи към последната точка от дневния ред на заседанието, а именно Индикативната годишна работна програма. Съгласно вътрешните правила и процедурите на КН измененията, които се предлагат в нея ще бъдат подложени на обсъждане и гласуване. Беше дадена думата на г-жа Кети Карачолова – началник отдел „Преселекция и договаряне“ да направи кратка презентация.

Индикативна годишна работна програма за 2023

Г-жа Карачолова информира присъстващите, че Индикативната годишна работна програма за 2023г. включва както процедури по ОПРР, така и по ПРР . Тя отбеляза, че Програмата е актуализирана два пъти през годината. През месец юни по отношение промяна на датата на обявяване на процедурата по Приоритет 3 на ПРР и през месец август във връзка с включването на нови процедури с оглед предложеното изменение на ОПРР и съответно преразпределението на средства между приоритетни оси и включване на нови такива. До момента в ИГРП за 2023 г. са били включени 7 процедури за предоставяне на БФП, от които 4 в рамките на ОПРР и 3 в рамките на ПРР.

Г-жа Карачолова, информира, че по ОПРР е предвидена една процедура по ПО 7 за регионални пътища, както и две процедури по ПО8 – една за УО, която няма да бъде осъществена и е предмет на днешното изменение на ИГРП и втора процедура в подкрепа на бенефициентите за ефективно и ефикасно изпълнение на проектите по ПРР. Тя отбеляза, че новата процедура, която е включена е във връзка с Инструмента SAFE и обхваща ресурса по новите две приоритетни оси 10 и 11 по ОПРР.

Г-жа Карачолова обърна внимание, че в рамките на настоящото изменение на ИГРП, единственото изменение по отношение на тази процедура е във връзка с увеличаването на ресурса на процедурата, предвид финалните преговори с ЕК и финалните договорености относно бюджета. По ПРР в ИГРП за 2023 г. са планирани да бъдат обявени процедури и по трите приоритетни оси 1, 2 и 3. Предвид факта, че по ПО1 и ПО2 има предварителен етап, който трябва да бъде обявен за подаване на концепции за ИТИ на днешното заседание се предлага да бъде взето решение, заложените за 4-то тримесечие на 2023 г процедури да бъдат изместени за 2024 г. както следва:

*Процедура по Приоритет 1 да бъде обявена с бюджет от 650 млн.лв. в рамките на второто тримесечие на 2024 ;

*Процедура по ПО2 с бюджет от 1,3 млрд лв. да бъде обявена края на първото или второто тримесечие на 2024 г.

Г-жа Карачолова информира, че съгласно ПМС за определяне на детайлни правила за предоставяне на БФП УО изготви и публикува за обществено обсъждане Проекта на ИГРП за

2024 в периода 28 септември - 18 октомври 2023 г. Получените коментари и предложения са отразени. На 30 октомври проекта на ИГРП е съгласуван от СКУСЕС Съгласно законодателството изменената ИГРП за 2023 г. и проекта на ИГРП за 2024 г. следва да бъдат съгласувани от КН.

Г-жа Станкова предложи вземане на следните решения:

Предложение за Решение № 3: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. одобрява Плана за оценка на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.

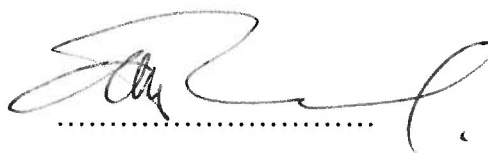
Предложение за Решение № 4: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. съгласува предложеното трето изменение на Индикативната годишна работна програма за 2023 г. по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 и Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027

Предложение за Решение № 5: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. съгласува Индикативната годишна работна програма за 2024 г. по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.

Комитетът за наблюдение прие решенията с единодушно мнозинство.

Г-жа Станкова информира присъстващите, че дневният ред на заседанието е изчерпан. Тя сподели надеждата си, че са разгледани и обсъдени всички наболели въпроси, на зададените от присъстващите въпроси е отговорено изчерпателно и призова за продължаване на активната комуникация с бенефициентите.

Г-жа Станкова благодари на членовете на КН за участието и закри заседанието.

Ангелина Бонева

заместник-министър

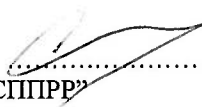
РУО на ОПРР

Съгласувал:

Ася Станкова
главен директор на ГД „СППРР“

 дата 22.12.23г.

Саид Хамаме
И.д. началник на отдел „КиО“, ГД „СППРР“

 дата 21.12.2023г.

Изготвил:

Секретариат на КН на ПРР 2021-2027 г.